

Förslag till Rådets direktiv om ändring av rådets direktiv 1999/29/EG om främmande ämnen och produkter i djurfoder

(2001/C 332 E/06)

KOM(2001) 493 slutlig

(Framlagt av kommissionen den 28 augusti 2001)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen,

med beaktande av rådets direktiv 1999/29/EG av den 22 april 1999 om främmande ämnen och produkter i djurfoder ⁽¹⁾, särskilt artikel 10 a i detta,

med beaktande av kommissionens förslag, och

av följande skäl:

- (1) I direktiv 1999/29/EG föreskrivs att foder får omsättas i gemenskapen bara om de är sunda, genuina och av säljbar kvalitet.
- (2) Termen "dioxiner" täcker en grupp av 75 polyklorerade dibenso-p-dioxiner (PCDD) och 135 polyklorerade dibensofuraner (PCDF), av vilka 17 kongener utgör ett problem ur toxikologiskt hänseende. Den mest toxiska av dessa kongener är 2,3,7,8-tetraklordibenzo-p-dioxin (TCDD), som av IARC (International Agency for Research on Cancer) och andra välkända internationella organisationer har klassificerats som cancerogen för människor. Vetenskapliga livsmedelskommittén har precis som Världshälsoorganisationen (WHO) kommit fram till att dioxiner inte har någon cancerogen effekt under ett visst gränsvärde. Andra negativa effekter, som endometrios, neurologiska beteendeeffekter eller immunsuppressiva effekter, uppstår vid mycket lägre halter och är därför relevanta för bestämningen av ett tolerabelt intag.
- (3) Polyklorerade bifenyl (PCB) är en grupp av 209 olika kongener som kan indelas i två grupper utifrån deras toxikologiska egenskaper: 12 kongener uppvisar toxikologiska egenskaper som liknar dioxinernas, vilket gör att de ofta kallas "dioxinlika PCB". De andra PCB har en annan toxikologisk profil och uppvisar inte dioxinlik toxicitet.

(4) Varje kongen av dioxin eller dioxinlika PCB uppvisar olika grad av toxicitet. För att kunna sammanställa dessa olika kongeners toxicitet har begreppet toxisk ekvivalent (TEF) införts för att underlätta riskbedömning och kontrollreglering. Detta innebär att analysresultaten från samtliga 17 olika dioxinkongen och 12 dioxinlika PCB uttrycks i en kvantifierbar enhet: "total TCDD-ekvivalens" (TEQ).

(5) Dioxiner och PCB är extremt resistent mot kemisk och biologisk nedbrytning och blir därför kvar i naturen och anrikas i foder- och livsmedelskedjan.

(6) Förekomsten av dioxiner, PCB och dioxinlika PCB i naturen ger upphov till en bakgrundskontaminering som påverkar alla landväxter som betas eller används som foderråvaror i foder, liksom även den akvatiska foderkedjan. Det samma gäller jord som kan kontaminera foderråvaror eller intas direkt av djur. Utöver denna bakgrundskontaminering kan oavsiktlig direkt kontaminering av foderråvaror ske genom begränsade dioxinutsläpp från industrier, genom att foderråvaror kontamineras vid produktion, beredning eller transport samt genom olägenheter eller brister i ledningen under fodertillverkningen.

(7) Över 90 % av människors exponering för dioxiner kommer från livsmedel. Livsmedel av animaliskt ursprung står vanligtvis för ca 80 % av den sammanlagda exponeringen. Dioxin i djur kommer huvudsakligen från fodret. Foder, och i vissa fall jord, kan därför vara potentiella källor till dioxinkontaminering.

(8) Vetenskapliga livsmedelskommittén avgav den 30 maj 2001 ett yttrande om riskbedömning av dioxiner och dioxinlika PCB i livsmedel. Detta yttrande är en aktualisering som grundar sig på nya vetenskapliga data som framkommit efter Vetenskapliga livsmedelskommitténs yttrande i denna fråga den 22 november 2000. Kommittén fastställde ett tolerabelt veckointag (TWI) för dioxiner och dioxinlika PCB på 14 pg WHO-TEQ/kg kroppsvikt. Exponeringsbedömningar visar att en betydande del av gemenskapens befolkning får i sig mer än det tolerabla intaget via kosten.

⁽¹⁾ EGT L 115, 4.5.1999, s. 32.

- (9) För att skydda konsumenterna är det därför både viktigt och nödvändigt att minska människors exponering för dioxiner genom livsmedelsintag. Eftersom livsmedelskontaminering står i direkt relation till foderkontaminering krävs ett integrerat angreppssätt för att minska dioxinförekomsten i hela livsmedelskedjan, dvs. från foderråvaror via livsmedelsproducerande djur till människan. Att vidta åtgärder avseende foderråvaror och foder är därför ett nödvändigt steg för att kunna minska människors dioxinintag.
- (10) Vetenskapliga foderkommittén har ombetts yttra sig om källorna till kontaminering av foder med dioxiner och PCB, inklusive dioxinlika PCB, om livsmedelsproducerande djurs exponering för dioxiner och PCB, om överföringen av dessa föreningar till livsmedel av animaliskt ursprung och om PCB- och dioxinförekomsten i foder har någon effekt på djurs hälsa. Vetenskapliga foderkommittén avgav ett yttrande den 6 november 2000. Där konstaterades att fiskmjöl och fiskolja är de mest kontaminerade foderråvarorna och att produkter av europeiskt ursprung är de mest kontaminerade. Animaliskt fett konstaterades vara den näst mest kontaminerade produkten. Alla övriga animaliska eller vegetabiliska foderråvaror uppvisade relativt låga dioxinhalter. Grovfoder uppvisade mycket olika dioxinhalter beroende på lokalisering, jordens kontamineringshalt och exponering för luftföroreningar.
- (11) Åtgärder bör vidtas för att minska förekomsten och utsläppen av dioxin i miljön så att miljöföroreningarnas effekter på kontamineringen av foderråvaror kan begränsas. Vetenskapliga foderkommittén rekommenderade bland annat att man skulle koncentrera sig på att minska de mest kontaminerade foderråvarornas påverkan på den sammanlagda kostkontamineringen.
- (12) Gränsvärden för dioxiner och dioxinlika PCB borde vara ett lämpligt redskap för att förhindra att djur utsätts för en oacceptabelt hög exponering och för att förhindra distribution av foder med en oacceptabelt hög kontamineringshalt, t.ex. vid oavsiktlig förorening och exponering. Att fastställa gränsvärden är dessutom nödvändigt om man skall kunna införa ett kontrollsystem och garantera en enhetlig tillämpning.
- (13) Åtgärder som endast fastställer gränsvärden för dioxiner och dioxinlika PCB i foder skulle inte tillräckligt effektivt minska människors exponering för dioxiner om inte gränsvärdena sattes så lågt att en stor del av allt foder skulle behöva förklaras otjänligt som foder. För att aktivt minska förekomsten av dioxiner i foder anses det allmänt att gränsvärden bör åtföljas av åtgärder som främjar ett aktivt angreppssätt, vilket innefattar att fastställa åtgärdsgränser och målvärden för foder, i kombination med åtgärder för att begränsa utsläppen. Målvärden anger de nivåer som skall uppnås i syfte att för en majoritet av befolkningen på sikt få ner exponeringen till det tolerabla veckointag (TWI) som Vetenskapliga livsmedelskommittén fastställt. Åtgärdsgränser är ett redskap som gör det möjligt för behöriga myndigheter och aktörer att lyfta fram de fall där det är lämpligt att identifiera en föroreningskälla och vidta åtgärder för att minska eller eliminera den, inte bara när bestämmelserna i detta direktiv inte följs, utan också när signifikanta dioxinhalter över normala bakgrunds nivåer påträffas. Detta kommer att leda till en successiv reduktion av dioxinhalten i foder och till att målvärdena på sikt kommer att uppnås. Kommissionen vänder sig därför till medlemsstaterna med en rekommendation i denna fråga.
- (14) Trots att alla gränsvärden i toxikologiskt hänseende bör gälla både dioxiner, furaner och dioxinlika PCB har gränsvärden för närvarande bara satts för dioxiner och furaner, och alltså inte för dioxinlika PCB, beroende på att så få uppgifter finns tillgängliga om förekomsten av dioxinlika PCB. Kontrollen kommer dock att fortsätta, särskilt när det gäller förekomsten av dioxinlika PCB, med sikte på att inbegripa dessa ämnen i gränsvärdena.
- (15) De oacceptabla dioxinhalterna i foder bör bedömas mot bakgrund av de aktuella halterna av bakgrundskontaminering, som varierar mellan olika foderråvaror. Gränsvärden bör fastställas med beaktande av bakgrundskontamineringen på en strikt men genomförbar nivå.
- (16) För att se till att alla aktörerna i foder- och livsmedelskedjan fortsätter att göra vad de kan och vad som krävs för att begränsa förekomsten av dioxiner i foder och livsmedel, bör de tillämpliga gränsvärdena ses över inom en viss period för att lägre gränsvärden skall kunna fastställas. Människors exponering för dioxin bör ha minskat med sammantaget minst 25 % till 2006.
- (17) Foderblandningar och vegetabiliska foderråvaror innehåller vanligtvis inte höga dioxinhalter. Eftersom många djurarters kost till allra största delen utgörs av vegetabiliska foderråvaror är det lämpligt att fastställa gränsvärden även för dessa foderråvaror. Ju känsligare analysmetoderna är, desto dyrare och mer tidskrävande är analyserna för kontroll av dioxinförekomsten. Eftersom det är viktigt att så många prover som möjligt tas och analyseras är de föreslagna gränsvärdena något högre än de naturliga bakgrunds nivåerna, i och med att de utgör övre gränsvärden.

- (18) Vissa leror som är tillåtna som bindemedel, klumpförebyggande medel och koaguleringsmedel har visat sig innehålla dioxiner eller i vissa har kontaminering inte kunnat uteslutas. Spårelement som zinkoxid och kopparoxid har också visat sig innehålla dioxiner. Det är lämpligt att gränsvärden införs för dessa tillsatser i likhet med de gränsvärden som fastställts för mineralämnen. Eftersom gränsvärden för främmande ämnen i tillsatser inte omfattas av rådets direktiv 1999/29/EG, bör ett gränsvärde fastställas inom ramen för direktiv 70/524/EEG av den 23 november 1970 om fodertillsatser ⁽¹⁾.
- (19) Det är av yttersta vikt att minska de sammanlagda halterna av dioxinkontaminering i foder. Det är därför absolut nödvändigt att förbjuda blandning av foderråvaror och foder som följer gränsvärdena med foderråvaror och foder med halter som överstiger dessa gränsvärden.
- (20) Direktiv 1999/29/EG bör därför ändras i enlighet med detta.
- (21) Ständiga foderkommittén avgav inget positivt yttrande. Kommissionen har därför, enligt det förfarande som föreskrivs i artikel 13 i rådets direktiv 1999/29/EG av den 22 april 1999, inte kunnat anta de bestämmelser som den planerade.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Bilagorna I och II till direktiv 1999/29/EG skall ändras på det sätt som anges i bilagan till det här direktivet.

Dessa bestämmelser skall ses över en första gång senast den 31 december 2004 mot bakgrund av nya data om förekomsten av dioxiner och dioxinlika PCB, framför allt i syfte att ta med dioxinlika PCB bland de gränsvärden som skall fastställas.

Dessa bestämmelser skall sedan ses över på nytt senast den 31 december 2006 i syfte att signifikant minska gränsvärdena.

Artikel 2

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 1 januari 2002 och skall genast underätta kommissionen om detta. Medlemsstaterna skall tillämpa dessa bestämmelser från och med den 1 januari 2002.

2. När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

3. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 3

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Artikel 4

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

⁽¹⁾ EGT L 270, 14.12.1970, s. 1.

BILAGA

Bilagorna I och II till direktiv 1999/29/EG ändras på följande sätt:

1. I punkt "B. Produkter" i bilaga I skall punkt 21 ersättas med följande:

"Ämnen, produkter	Foder	Maximalt i foder beräknat på 12 % vattenhalt
21. Dioxin (summan av polykloretrade dibenso-para-dioxiner (PCDD) och polykloretrade dibenso-furaner (PCDF), uttryckt i toxiska ekvivalenter enligt Världshälsoorganisationen (WHO) med användning av de av WHO fastställda TEF (toxic equivalency factors, 1997)) PCDD/F	Alla foderråvaror av vegetabiliskt ursprung, inklusive vegetabilisk olja och biprodukter	0,75 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾
	Mineralämnen	1,0 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾
	Animaliskt fett, inklusive mjölkfett och fett från ägg	2,0 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾
	Andra produkter från landlevande djur, inklusive mjölk och mjölkprodukter samt ägg och äggprodukter	0,75 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾
	Fiskolja	6 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾
	Fisk, andra vattenlevande djur samt produkter och biprodukter från dessa, med undantag av fiskolja ⁽⁷⁾	1,25 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾
	Foderblandningar, med undantag av foder för pälsdjur och fiskfoder	0,75 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾
	Fiskfoder	2,25 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾

⁽⁵⁾ Övre koncentrationer: Övre koncentrationer beräknas mot antagandet att alla värden av de olika kongener som ligger under bestämningsgränsen är lika med bestämningsgränsen.

⁽⁶⁾ Dessa gränsvärden skall ses över i en första omgång före den 31 december 2004 mot bakgrund av nya rön om förekomsten av dioxiner och dioxinlika PCB, framför allt i syfte att ta med dioxinlika PCB bland de gränsvärden som skall fastställas. De skall sedan ses över på nytt före den 31 december 2006 i syfte att signifikant minska gränsvärdena.

⁽⁷⁾ Färsk fisk som levereras och används direkt utan någon mellanliggande bearbetning för framställning av foder för pälsdjur är undantagen från gränsvärdet. Produkterna, bearbetat animaliskt protein från dessa pälsdjur, får inte komma in i livsmedelskedjan och utfodring med dem är förbjuden inom animalieproduktionen till djur som hålls, göds eller föds upp för produktion av livsmedel."

2. I bilaga II skall punkt 4 i del A ersättas med följande:

"Ämnen, produkter	Foder	Maximalt i foder beräknat på 12 % vattenhalt
4. Dioxin (summan av polyklorerade dibenso-para-dioxiner (PCDD) och polyklorerade dibensofuraner (PCDF), uttryckt i toxiska ekvivalenter enligt Världshälsoorganisationen (WHO) med användning av de av WHO fastställda TEF (toxic equivalency factors, 1997)) PCDD/F	Alla foderråvaror av vegetabiliskt ursprung, inklusive vegetabilisk olja och biprodukter	0,75 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ⁽²⁾ ⁽³⁾
	Mineralämnen	1,0 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ⁽²⁾ ⁽³⁾
	Animaliskt fett, inklusive mjölkfett och fett från ägg	2,0 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ⁽²⁾ ⁽³⁾
	Andra produkter från landlevande djur, inklusive mjölk och mjölkprodukter samt ägg och äggprodukter	0,75 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ⁽²⁾ ⁽³⁾
	Fiskolja	6 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ⁽²⁾ ⁽³⁾
	Fisk, andra vattenlevande djur samt produkter och biprodukter från dessa, med undantag av fiskolja ⁽⁴⁾	1,25 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ⁽²⁾ ⁽³⁾
	Foderblandningar, med undantag av foder för pälsdjur och fiskfoder	0,75 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ⁽²⁾ ⁽³⁾
	Fiskfoder	2,25 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg ⁽²⁾ ⁽³⁾

⁽²⁾ Övre koncentrationer: Övre koncentrationer beräknas mot antagandet att alla värden av de olika kongener som ligger under bestämningsgränsen är lika med bestämningsgränsen.

⁽³⁾ Dessa gränsvärden skall ses över i en första omgång senast den 31 december 2004 mot bakgrund av nya rön om förekomsten av dioxiner och dioxinlika PCB, framför allt i syfte att ta med dioxinlika PCB bland de gränsvärden som skall fastställas. De skall sedan ses över på nytt senast den 31 december 2006 i syfte att signifikant minska gränsvärdena.

⁽⁴⁾ Färsk fisk som levereras och används direkt utan någon mellanliggande bearbetning för framställning av foder för pälsdjur är undantagen från gränsvärdet. Produkterna, bearbetat animaliskt protein från dessa pälsdjur, får inte komma in i livsmedelskedjan och utfodring med dem är förbjuden inom animalieproduktionen till djur som hålls, göds eller föds upp för produktion av livsmedel."